

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4 2. szám. Hirdetések árszabás szerinti vételnek felel.

I. évfolyam, 94. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Csütörtök, szeptember 19.

A POKOL

minden lármájával kezdődött és folytatódott tartott a Héz tegnap ülése. Az ellenzék mindent, ami lérmászerző eszköz a jétéktékika kitalált — fel az ébresztő órákig s az automobil-tűlöki, hadba vitt, hogy a gyorsrók elől is elfogja az elnöki szót. Közben izgalmas jelenetek — olyan kép, mintha menten ököre menének. Szerencsére ez elmarad, de üzperces szünettel a pokol tombol tovább...

Emlékszünk a magyar parlamentnek ünnepnapjára, mikor a történelmi származása hallatszott, mintegy a lassu méltóság bugésával, a megüszült levegőben. Mikor az, hogy magyarok vagyunk mindannyian, testvértelen népek egymásra utaltjai, akiknek itt együtt kell élniük és halniuk: benne csillogott a szemekben, végigtetzgett az alkalomhoz hozmagaszosodott lelkeken... Kinek a büne, hogy most nincs így? Hogy a magyar gyorság legnagyobb nevei, legnemesebb alakjai: ha leperamentumuk és idegzetük a sipolást nem bírja, holt-halványan s elkecserevedve állnak forgatagok közepett, melyeket egyre fenyeget a korcsmai verekedés színe. Ki sülyesztette le ennyire a magyar parlamentarizmust? S igazi ok nélkül s azzal a képrézzattal, ha nem kifogással, hogy megmentü vele?

A tegnapi ülésnek semmiféle küönösége és nevezetessége nem volt a nyéreljelekhez képest. Rendőr csak később avatkozott a «tanácskozásba», nem mindjért az ülés elején. A többség és exponensei göröcsös eltökéltséggel ültek és álltak helyükön, kavartogtak föl-le az elnöki és előadói emelvény körül, folytatva, a legalitást kereső formákban, egy eredendő erőszakot, melyet válogató törvényisztelettel nem lehet jóvá tenni. Egy darabig ugylétszott, hogy keserves szívóssággal nyilvánvalóan kibőjtélsér rendezkedtek be.

Délután kiderült, hogy nincs taktikai változás. Nincs még magasabb tekintetekből, felsőbb beavatkozásra sem. Pedig a parlament folyosóin úgy tudták, hogy a mai titokzatos hozszantúrás összefügg Tisza Istvánnak minapi titokzatos bécsi audenciájával. Ezen a kihallgatáson, úgy mondják, a király figyelmeztette Tisza István grófot, hogy nem állhat a világ elé olyan delegációval, melynek tagjait fegyveres erővel választották meg.

A debreczeni mungók

nagyon elbizhatték magukat. A jog- és pénzügyi bizottság elhatározta, hogy a torontáli tápnyalók megkeresése alapján bizalmat szavaz a kormánynak. Hahaha! Valóban pompás, hát már idáig jutottunk? Akadnak olyan szolgálékü mungók, akik nem átalják azt indítványozni, hogy szavazzon Debreczen közgyűlése bizalmat a kormánynak. Nagyon jól tudjuk, hogy ebből az indítványból sohasem lesz semmi, de eléggé felháborító már magában az indítvány.

A kormány inog. A szuronyerdő, úgy látszik, hogy mégis csak gyenge már. Lehet, hogy mire az indítvány Debreczen város közgyűlése elé kerülne, — már hire-hamva sem lesz a kormánynak.

De azért a debreczeni mungók készek a bizalomszállításra. A szolgáléküségnek, a kormány előtti megálázkodásnak elrettentőbb példája alig akadhatna, mint: Debreczen bizalma a Tisza—Lukács-kormány iránt.

Arról talán hibávalóság volna beszélni is, hogy Debreczen függetlenségi polgársága nem fogja magán hagyni száradni azt a szégyent, amit a jog- és pénzügyi bizottság mungói hoztak városunk fejére. Aki szelvet, vihart arat! Debreczen függetlenségi pártja alvó oroszlán volt eddig, de fel fog ébredni az oroszlán. Talpra áll egész Debreczen.

Harcot akartak ezek az urak, hát legyen harc, elkecserevedt végsőig menő küzdelem. Meg kell ragadnunk minden eszközt, hogy lehetetlenné tegyük a mungók áruló praktikáját.

Debreczeni polgárok, függetlenségi magyarok, testvéreink: ha lobog még bennetek a hazafiúi éjzésnek egy kis lángja, álljatok mindnyájan talpra. Legyen egy Debreczen a most elkövetkező nagy harcokban. Az ország ismét forrong, nagy idők előtt állunk. Ugy érezzük, hogy: most vagy soha! Tennünk, cselekednünk kell. Igen, nekünk debreczenieknek elsősorban. A szolgálékü mungó-indítvány fölőbantotta azt a puskaporos hordót, a hol a szenvedélyek voltak eddig tétlenségé kárhoztatva.

Munkástestvéreink! Ti hozzátok is hozzátok is szólunk! Ti voltatok a legfőbb támaszai a nemzeti és nép-jogokért vívott küzdelemünknek. Jól tudjuk, hogy nélkülük nem mehe-

tünk semmire. Debreczen munkásai! Elvárjuk, hogy rövidesen ti is cselekedni fogtok. Nem engeditek, hogy Debreczen törvényhatósága megbéjgezen mindnyájunkat. Polgárok! munkások! Legyünk együtt és egy akaratú. Nagy idők köszöntenek ránk. Nagy tettekre van most szükség, mert csak azok válthatják meg ezt a szerencsétlen országot.

Debreczen mungói pedig csalakoznak, ha azt hiszik, hogy a magyar szabadság övérosa behódolt. Ezer-szer nem! Van még függetlenségi éjzés a debreczeniekben. A függetlenségi párt és a szociáldemokrata párt méltó feleletet fog adni a szolgálékü mungó bizalomnyilvánításra!

Mi történt?

Vége a gázság uralmának!

Létezik-e már Tisza és Lukács, hogy amit műveltek, nemcsak gázság, hanem hallatlan ostobaság is volt? Mit akartak? Az obstrukciót letörni? Hát le van törve? Nem minden eddiginél viharosabb, megtörhetlenebb obstrukció-e az, ami egész nap a Házban folyt? Mikor az elnök egész ülés alatt szóhoz sem juthat, még a jelentéseit sem teheti meg, hanem egyenes okirathamisítást kénytelen elkövetni, hogy csak a királyi kézirat felolvását a jegyzőkönyvbe csempezhesse?

Mi a különbség aközött, amikor az obstrukció még nem volt törve és most, mikor «le van törve»? Az, hogy most az egész ellenzék, annak minden egyes pártja teljes erővel és elszántsággal, minden skrupulus nélkül résztvesz a legszélsőbb technikai obstrukcióban. Történik pedig ez akkor, amikor Lukács és Tisza dicsekedve hirdették, (és a jutalmat zsebre is vágják érte), hogy helyreállították a parlament munkaképességét. Most tünik ki, milyen iszonyu hazugság volt ez, mennyire elámitották a királyt, a mikor kikungorálták tőle a rendjelet és a halás köszönetet. Most itt van a nagy blamázs, aminek Lukács és Tisza urak szerencsésen részesévé tettek az uralkodót is.

A tegnapi nap szörnyü veresége a Lukács—Tisza-féle gázsos politikának. Láttuk Tiszát, a hőst, a hőst, a rettenthetlent szánalmas, nevése-

ges figura gyanánt vergődni az elnöki székekben, arcán valami sajátságos torz vigyorgással, amelyben a fehetetlen düh, a kielégítetlen boszu, a nem-telen ártani-végyás gonosz inudalata fejeződött ki. Mi az oka, hogy ez a juniusi híresség egyszerre úgy üsz szerogyant, mint a mosogató rongy? Az ok nagyon egyszerű. Pavlik ur nem volt jelen a teremben. A rendőri és katonai segítséget a hős — miért, miért nem — nélkülözni volt kénytelen. És ime, ezzel vége szakadt minden «sikeres tevékenységnek». A nagy férfiú fehetetlen báb lett. Most látszik meg, milyen hibásan voltak adressz-szólva azok a Szent István-rendek és azok a meleg hangú köszönő királyi kéziratok. Nem Lukács és nem Tisza urak érdemelték ki azokat, hanem Pavlik és a katonai kirendeltség parancsnokai. Ők «törték le» a védőerő elleni obstrukciót, ők állították helyre és tartották fenn a képviselőház «munkaképességét»; nélkülük az most egyszerre megint elveszett és Tiszának minden henccegése, gyerekes okvetetlenkedése, szánalmas erőlködése nem elég ahhoz, hogy a munkaképességet, de még csak a normális tanácskozási lehetőséget csak egy pillanatra is helyreállítsa.

Most már csak az a kérdés: végleg megvan-e tagadva Tiszéktől a fegyveres támogatás, vagy pedig sikerül azt nekik megint kényörögni? Mert ha a megtagadás végleges, akkor a nem tisztelt kompánia már is megbukott. Ők a maguk erejéből a parlamentben egy lépést sem tehetnek és okvetlenül el kell takarodniok, hogy a kibontakozásról csak meg is lehessen kezdeni a beszélgetést. Ha pedig sikerül nekik még egyszer, a delegáció megválasztása kedvéért, a fegyveres erő támogatását megnyerni: akkor egy rövid időre talán még meg-nosszabíthatják nyomorult életüket. Hosszu időre semmiesetre sem, mert nisz éppen a mai ülés bizonyítja, hogy a Tisza—Lukács-féle politikának az alapelve: fegyveres erővel tartani fenn a parlament munkaképességét, már is megbukott. A győnyös-séges alapelv bukását természetesen hamarosan kell, hogy kövesse a politika hőseinek megvalósítónak a bukása is. Ezért lehet a tegnapi irtózatos «ülés» eredményét abban össze-foglalni, hogy a Lukács—Tisza-rendszert halálos sebet kapott, a melyet aligha heverhet ki.

Ez a jelentős eredmény az ellenzék ésszetartásának, elszántságának és harcokészségének a gyümölcse, ami csak arra ösztönözheti az ellenzékot, hogy a küzdelmet, bármilyen kínos és nehéz legyen is, lankadatlan sőt fokozódó erélylyel és elszántsággal folytassa. A győzelem akkor el nem maradhat.

Makulatura papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban.

Botrány a képviselőházban!

**(Beöthy Lászlót megverték.
Elnapolás bizonytalan időig.
Rendőrök a parlamentben.
A csonka parlament.**

Fővárosi tudósítók telefon-jelentése.

Óriás botrány történt ma a képviselőházban. A napirend előtt Beöthy László kereskedelemügyi miniszter nekiment az ellenzéknek, mire nagy tumultus és verekedés támadt. Beöthy Pélt felpofozták, összerúgták, majd a pad alá nyomták.

Az ellenzékkel különben megint rendőrökkel akarta Tisza kihurcoltatni a parlamentből. Az ellenzék ezt azonban megelőzte azzal, hogy önként kivonult a teremből, mire a csonka parlament tudomásul vette, hogy 42 képviselőt 15—20 napig kizárt a mentelmi bizottság a parlamentből. Ezután megválasztották a delegációt és a Ház üléseit bizonytalan időig elnapolták.

A botrány.

Az ellenzéki képviselők már 10 óra előtt teljes számmal együtt voltak a néppárt klubhelyiségében, ahonnan a parlamentbe vonultak. Az ellenzék bevonulása közben a munkapárt gúnyos provokálására az ellenzék éketlen zajba tör ki.

Felhangzottak a dobok, kürtök, sípok, szünet hangjai. A léria egyre rettentőbb lett. Az ellenzékiek közül többen a padokra állanak és úgy kiáltják a munkapárt felé:

— Csirkefogók, gazemberek, hazafelrúlok!

Beöthy Pál kereskedelmi minisztert, aki felé valaki azt kiáltotta, hogy: gazember, elfogta az indulat. A néppárti padosok felé szaladt, ahol Rakovszky, Huszár, Zichy és Zboray lefoglák.

Ütötték, rugták, pofozták.

maid pedig a pad alá nyomták.

Leirhatatlan tumultus keletkezett erre. Az ellenzék összemegy a munkapárttal. Az egész vonalon folyik a verekedés. Rettentő a parlament képe.

Beöthynek Serényi László földmívelési miniszter siet a segítségére. Azonban őt is megverik.

Végre több atléta termetű képviselő — köztük Muza Gyula — szétválasztja a verekedőket. Beöthyt, akinek komolyabb sérülései nincsenek, Vojnics viszi ki a folyosóra.

Többen Tisza István után szaladnak.

Tisza fél 11 óra után elfoglalja a helyét. Látszik rajta, hogy meg van rendülve a nem várt események hatása alatt.

Az ülést

megakarja nyitni, de a fűléketítő zajban ez képtelenség.

A munkapárt tapsol, az ellenzék tombol. A sípok, dobok, szünetek borzasztó zajt csinálnak. Tisza jegyzi a zajongók neveit. Majd 10 percet felüggeszti az ülést.

Szünet után

Tisza Beöthyvel együtt elfoglalja a helyét. Beniczky rendőrfelügyelő bevonul embereivel, de az ellenzék nem hagyja kivezetetni magát — önként kivonul a Házból.

Csonka parlamenti

ülés következik ezután. Tisza mely csendben rövid beszédben emlékezik meg a történetekről. Megindokolni igyekezik, hogy miért használt erőszakot. A munkapárt tüntetőleg ünnepli Beöthyt.

Ezután a mentelmi bizottság teszi meg a jelentését, amely szerint 42 ellenzéki képviselőt 15—30 napra kirekesztenek a tanácskozásközből.

Majd Beöthy emelkedik szólásra és megmagyarázza, hogy történt az előbbi incidens:

— Annyira fel voltam háborodva, hogy nem emlékszem a történetekre. Csúpan annyit tudok, hogy önmagam-ból kikelve az ellenzék felé rohantam.

A Ház a delegációt választotta meg még ezután és üléseit bizonytalan időre elnapolta.

Megint egy alszennáció a trónörököséről.

A «Világ», amely különben megbízható újság, írja egy Rómából keltezett tudósításában a következőket:

Rómában most egész pozitív formában az a hír járja, hogy a trónörökös egy bécsi jezsuitával megüzenette a Vatikánnak végső határozatát. Szól pedig ez a határozat olyképpen, hogy Ferencz Ferdinánd nem foglalja el a reá váró trónt, ha a pápa fel nem oldja esküje alól. Leonard minden utódlási jogáról Károly Ferencz József javára, akiről közlöndomása, hogy szabadabban gondolko-

dik egyházi kérdésekről. A szentszéknek tehát választania kell közte és a liberálisabb Károly Ferencz József között. A bécsi jezsuita azt is előadta, hogy a választás zérus határidőn belül kell megkapnia a trónörökösnek.

Ez az ultimátumszerű üzenet érthető izgalmat keltett a pápai udvarnál. A szentszék gyászosan nagy területeket vesztett el az utóbbi időben, végtelen lenne rá, ha a monarchiát is elvesztené. Már pedig — így hiszik legalább — Károly Ferencz József nem lenne elég megbízható híve a klerikális törekvésnek, viszont némi joggal tartanak attól is, hogy a renúnciació eskü alól való föloldozás után Ferencz Ferdinánd sem lenne oly hűséges támogatója a Vatikánnak, mint most.

Válaszolni pedig kell, mert a trónörökös kérdése nyílt katonás. A Vatikán beavatottjai lézas érdeklődéssel várják a választ.

Kacsa, kacsa, kövér kacsa. Hogy mi mindent ki nem találunk a pihent eszű emberek?

Tisza István becsületügye Debreczenben.

Becsületügyi feljelentés a dereceni 2-ik honvédszázadhoz.

Szenzációs becsületügyi eljárás fog lefolyni rövidesen Debreczenben. Nem kisebb ember, mint Tisza István becsületügyét fogja tárgyalni a debreczeni 2-ik honvéd huszárezred becsületbírása.

Gróf Tisza István ellen, aki tudvalevőleg szolgálaton kívüli állományú huszárkapitány a debreczeni 2. számú honvédszázadban, becsületügyi feljelentést tettek ezide parancsnokságánál, mert szó és megtorlás nélkül türte el mindazokat a súlyos sértéseket, melyekkel erőszakos parlamenti elnökösködése alatt illeték június 4-étől 30-áig. A becsületügyi feljelentés, amelyet a Nemzeti Kaszinónak és a Szent István-rendkancellári hivatalának Bécsbe is megküldtek, egész terjedelmében így hangzik:

A magy. kir. 2. honvédszázad parancsnokságának,
Debreczen.

Tisztelettel alólirottak becsületügyi feljelentést teszünk és a becsületügyi eljárás megindítását kérjük Tisza István gróf, szolgálaton kívüli állományú, a m. kir. 2. honvédszázad vezérőrnagyába tartozó huszárkapitány ellen, a következő okoknál fogva.

Tisza István gróf sz. k. állományú huszárkapitány 1912. évi június hó 4-től kezdődőleg 1912. június hó 30-ig bezárólag a képviselőház nyílt ülésén, tehát a nyilvánosság előtt, minden tisztességes térfit verig sértő, mélyen meggyalázó sértésekkel illeték képviselőtársai, tehát oly társa-

dalmi állásu egyének, akik lovagias elégtételadásra képesek, de Tisza István gróf, noha eme sértések úgy a hazai, mint az egész világsajtó által közhírré jutottak, a sértőtől sem lovagias uton fegyveres elégtételt nem kért, sem pedig azokat törvényes büntetőjogi uton felelősségre nem vonta, sőt azt megtenni meg sem kísérelte.

A Tisza István gróf elleni sértések a képviselőház naplója tanúsága szerint az alábbiak voltak:

Az 1912. június hó 6-iki ülésen dél előtt Hédervári Lehel orsz. képviselő: «Te bitang, gazember, veled nem tárgyalunk!» «Gyilkos! Gyilkos!»

Justh János orsz. képviselő: «Tisza a gazember! Közönséges utcai kapcabélyár!»

A június hó 5-iki ülésen:

Károlyi Mihály gróf orsz. képviselő: «Közönséges hitvány kutya! Aljas gazember!»

1912. június hó 11-én, délután a ki-vezetett ellenzéki képviselők az utcáról meglátva az ablakon kinéző Tisza Istvánt, öklökkel, botokkal lenyegettek és így kiabáltak feléje:

«Ezért a gázságért még meglakolsz bitang, gazember!»

Tisza István gróf azonban még tovább ment, nemcsak a saját személyét érintő, becsületét sértő kifejezéseket hagyta magán száradni, de saját feleségét, tehát egy urhölgyet sértő szavakért sem kért elégtételt, amit még egy önértékes napszámos sem mulaszt el. Az 1912. június hó 6-iki délelőtti ülésen a képviselőház karzatán ugyanis ott ült Tisza István grófné, Böllényi Józsefné társaságában, a midőn Förster Aurél orsz. képviselő így kiáltott fel a karzatra:

«Minek jennek ide azok az asszonyok? nem méltó magyar asszonyhoz, hogy az alkotmány meggyalázásán röhögjön!»

Justh János orsz. képviselő: Felmutat Tisza Istvánnéra: «Még egy szakácsnő sem tesz ilyet!»

És amennyiben e nyilvánvaló sértések nem ilyen formában hangzottak volna el, az azokat közlő lapoknál semmi helyreigazító, vagy megtorló lépést nem tett.

Mindezeknél fogva tisztelettel kérjük Tisza István gróf ellen a becsületügyi eljárás haladéktalan megindítását s nevezett Tisza István grófnak a m. kir. 2. honvédszázadban viselt tisztirangjától való — mint arra méltatlannak — megfosztását.

Budapest, 1912. szeptember hó,

Tisztelettel:

Vándory József s. k., tanár, t. honv. husz. főhadnagy, Budapest, II., Fő-utca 79. II. 16. Gabányi Miklós, s. k., v. orsz. képvis., Kálvária-tér 19., Korányi Márton s. k., kereskedő, Pál-u. 3., Zoltán Elek dr. s. k., egy orvos-tudor, II., Margit-körut 5., Ligeti Imre s. k., magánzó, II., Török-u. 6., Sermann József s. k., műszaki hivatalnok, III., Zsigmond-utca, Tyttmann Ferencz s. k., eiekr. tech. gyéros, Vida Gyula dr. s. k., Szentkirályi-u. 17., Kun István s. k., Gr. Károlyi-u. 24., Mészáros Lajos s. k., szék. főv. hivatalnok, Koriczky Dezső s. k., ügyvédjelölt, Stefánia-u. 15., Hajós Mihály s. k., töv. tanító.

A tűzoltóság családja.

Aki zab helyett szemetet adott el.

Nem mindennapi eset történt Debreczenben. A tűzoltóságot csapta be egy ravasz szélhámos, aki zab helyett — szemetet rázott a derék tűzoltótestület nyakába. Az érdekes eset részletei a következők:

Publig Ernő tűzoltó főparancsnok ma reggel megjelent a rendőrségen és a következőket adta elő:

— Egy pár nappal ezelőtt megvettem a tűzoltóság részére egy waggon zabot egy vértési paraszttól. Hatszáz korona előleget fizettem ki a kezéhez. A ravasz ember mintát mutatott be nekem a zabból. Megrendeltem tehát a zabot, amelyet ma kaptam meg. Amint a zabszállítmány zsákjait felbontottuk, nagy meglepetésünkre szeszkát és szemetet találtunk a zsákokban. Megjegyzem, hogy a zabért a még esedékes 1427 koronát is kifizettem.

Szóval a ravasz vértési paraszt jól becsapta a tűzoltóságot. A rendőrség a csalás ügyében megindította a nyomozást.

HIREK.

Nogi.

A tokói rikkancok szenzációs külön kiadást osztogatnak a sárga embereknek. Nogi tábormok, a port-arthui tábormok megölték magukat feleségestől, a nagy császár temetése napján, hogy együtt mellessenek vele az örök Meido felé, az uton, mely Sehova vezet, a lépesőkön, melyek Sehova visznek. Lehet azonban az is, hogy ez ötfőn, a Nogiék hazájában nem is szenzáció. Ott a katoná gondolkozás nélkül, egy vidám banzár-kiállással rohan bele az ellenség fegyverébe, hogy utat csináljon a többieknek. Ott a lány talán elhamvadott szívvél, de összeszorított szájjal és moslyogva áldozza fel az élet boldogságát a szülőnek, aki tán rossz volt hozzá és kegyetlen. Ott a párfél barátot, családot, vagyont, mindent feláldoz, csak hogy meg ne kelljen szegnie szavát, amit jobb időkben adott elbukott vezérének. Ott a hitves ünnepi hófehérben imát suttog s kardot dőf magába, vezeklésül azokét a rossz cselekedeteket, amiket az ura másokon elkövetett. Azon a földön, melyről illyeneket jegyez föl Lafcadio Hearn, a japán lélek legjobb ismerője, talán egészen rendén valónak tartják, amit Nogiék tettek. Hiszen ez a Nogi volt az, aki a kor Port-Arthurnál azt jelentették neki, hogy a második fia is elesett már, kicsi imajomkezével végig simított ráncos homlokán és oda fordult a tisztjeihez:

— Folytassák uraim!

A japán kultúra igazi alkotmányban, hadseregben, közigazgatásban. Huszonhatezer iskolája van: a műveltség a nem mélyebb, szélesebb. És ez a generális a szó

európai értelmében is kultúr-ember volt. Talán jobban az, mint a mi generálisaink szoktak lenni. Hogy még se tudja magát emancipálni az ósvallás alól? Hát a mi főhercegeink tudják-e? És királyunk és trónörökösünk? És nincs-e a mi hitünkben annyi misztikum, mint a shinto hitben? A japán életnek az a dogma az alapja, hogy a halottak élnek, éppen olyan reálisban, mint mi: Kamik lesznek, ami annyit tesz, mint kimagaslók, állítunk levők. Furcsa dogma ez, bár minden természetudományos alap nélkül s közel jár a legmodernebb spirítusza felfogáshoz. De vajjon bízabb dogma-e az, hogy a halottak tovább élnek, mint az, hogy a holtak feltámadnak?

Különb az öreg házaspár nem egyedül követte a napkeleti császár Gautama kebelén. Már amikor haldoklott, seregestől voltak, akik megölték magukat, hogy hitük szerint a maguk olcsó életével nyugtassák a mikádó drága életét. Meghaltak önként, szeretetből egy emberért, aki talán soha se látta őket, de akiben egész birodalma érezte — nem a legalkotmányosabb uralkodót, hanem az atyát. Ó, a Fuziyama táján másformák az alattvalók, mint nálunk.

No igen, az uralkodók is másformák.

A főkapitány-helyettes itthon. Jeney Szabó Miklós h. rendőrkapitány és bünygyi osztályfőnök szabadságáról hazaérkezvén, ma reggel átvette a hivatala vezetését.

Lejáró pályázat. A Csokonai-kör az idén szatirára hirdetett pályázatot Lőkövits Arthur 300 koronás adományából. A pályázat határideje f. évi okt. 15. napja, ameddig a pályaművek beadhatók a Csokonai-kör titkári hivatalához: Reáliskola-u. 2.

Egyetlen színházi est. E címen hirdeti Pintér Imre, a budapesti kivégzett és megboldogult Népszínház elsőrangú tagja folyó hó 22-én tartandó estélyét, melyet a városi színházban fognak megtartani. Az előkelő családi műsor felöleli a legszebb újdonságokat, budapesti és külföldi slágereket és bő alkalmat nyújt a szereplőknek tehetségük több oldalú érvényesítésére. Pintér Imrét kölszöveges bővebben ismertetünk; aki nem ismerne budapesti színházi sikerei révén, bizonyára hallotta gramofonlemezek útján országos hírét. Az est másik érdekessége Parlági Kornélia, elsőrangú soubrette-primadonna, a budapesti «János vitéz» verseny-győztesének bemutatkozása lesz, ki gyönyörű hangjával mindenütt egy csapásra meghódítja a közönséget. Az est harmadik szereplője Szemere Gy. szalon-komikus, aki a víg muzsák képviselője, valamint ő állt be a konferálás tisztjét és a zongora-kíséret kényes feladatát Kereszthy Jenő okl. zene-tanár vállalta el. A művész-estre lesz alkalmunk még visszatérni.

Meggyilkolt orosz rendőrök. Pétervárról jelentik, hogy Pjetigorszk kaukázusi városban, Oroszországnak egyik illegitímabb fűrdőhelyén, szombaton az utcán revolverlövéssekkel agyonlőtték Lupakov tábornokot, a kaukázusi politikai rendőrség főnökét. A merénylőt a járőrök üldözésbe vették, de meg se közelítették, mivel revolveréből folyton visszalőtt. Ilyen módon a merénylőnek sikerült is elmenekülnie.

Egyetemi hallgatók szeptemberi sorozása. A hivatalos lap egyik legutóbbi számában teszi közzé Haza- és honvédelmi miniszter, hogy azok az egyévi önkéntesjelöltek, akik az idei fősorozásnak 1912. évi szeptember 1-étől 1912. okt. 5-ig terjedő időszak alatt besoroztatnak és tényleges szolgálatukat október tizedikén kezdenék s emiatt az egyetemre a beiratkozási idő alatt be nem íratkoztak, abban az esetben, ha be nem soroztatnak, utólagosan is folyamodhatnak az egyetemi beiratkozási engedélyért, ha e kérvényhez a fegyverképtelenséget, vagy a sorozóbizonyítványt előzőleg állást igazoló, két-koronás bélyeggel ellátott főszerelői vagy polgármesteri bizonyítványt csatolnak. Azok az egyévi önkéntesek pedig, akik a sorozáson beaváltak, de közben már beiratkoztak az egyetemre, tandíjait visszafizetésért folyamodhatnak. A sorozás megkezdése után a halasztás iránti kérvényeket a kerületi kiegészítő parancsnoksághoz kell benyújtani.

Szerkesztőváltás a Fidi-busz-nál. A magyar humorirodalomnak szenzációja van. A «Fidi-busz» ettől a héttől kezdve Paulini Béla szerkesztésében jelenik meg, akinek tolla, írása és rajza egyaránt népszerűek. A mostani szám meglepően fiiss, eleven, tele van aktuális szavakkal és artisztikus képpel. A «Fidi-busz» az új szerkesztő alatt nem utazik direkt pikantériákra, minden jó témát egyaránt feldolgoz. De szabadon és bátran dolgoz fel mindent. Egy-két ilyen briliáns szám és a Fidi-busz-ról ismét beszélni fognak! Tessék átlapozni! Egy szám ára tizenkétfőllér. Mutatványszámot szívesen küld a «Fidi-busz» kiadóhivatala: Budapest, Rákóczi Szalárd-utca 12.

Megvadult tinó. A Bocskay-téren megvadult ma délelőtt egy tinó. Miután egy csomó embert feldöntött, elgázolta Csapó Lajos 8 éves kisgyermekét. A megvadult állat után valóságos hajszá folyt le, amelynek során 18 lövést irányítottak rá, de ezek közül egy sem talált. A megvadult tinót végre egy kézbesítőnek sikerült megfékezni a Csapó-kerthöz.

Borzalmas hajvágás. A budapesti rendőrség letartóztatta Vroskovy László huszonhárom éves borbélylegényt, aki a Szondy-utca hatvankilencedik számú borbélyüzletben volt alkalmazásban. Szombaton egy hét éves fia ment be az üzletbe, hogy haját nyírasson. A segéd bezarta az üzletet, őlébe vette a fiút és erkölcs-telen merényletet követett el ellene. Az elvetemült embert átadták a bíróságnak.

Tüntettek az egyetemen. A budapesti tudományegyetem megújító ünnepségén érdekes incidens játszódott le. A karzatán levő ifjuság ugyanezen hangosan tüntetett a köztársasági párt mellett s ennek nyomtatott proklamációját a közönség közö szövege. Egyébként a tanévét ünnepélyesen megnyitották. Megelőzőleg ünnepi mise volt az egyetemi templomban, ahol nagy és előkelő közönség jelent meg. Innen az egyetem aulájába vonultak. Heroldok után Fröhlich János rektor vezetése mellett belépett az egyetem múlt évi tanácsa. A rektor beszámolt az elmúlt év eredményéről, majd átadta az aranylancot és jogart az új rektornak, Kiss Jánosnak. A lelépő dékánok szintén átadták jelvényeiket utódaiknak. Az új rektor után szép buzdító beszédet intézett az ifjusághoz.

Éltél kivándorlás híre. A szatmárnémeti törvényszék tegnap mondott ítéletet Stern Abrahám szolvai lakos felett, aki 15 fiatal öpályi legényt akart Amerikába kiszállítani. A törvényszék Stern 7 havi börtönrre és 250 korona pénzbüntetésre ítélte.

Letartóztatott utazó zsebtolvaj. A királyházai csendőrség letartóztatta Moskovics Szende notárius utazó zsebtolvajt, akiről a kihallgatás során kiderült, hogy az utóbbi időben több betörést és lopást követett el. A letartóztatott zsebtolvajt átadták a királyházai főszolgabírói hivatalnak.

Amerikai egyházi küldöttek Budapesten.

Az amerikai egyetemes Református Egyház, amely több mint 20 esztendő óta viseli meglehetősen nagy áldozatkészséggel gondját a mi, tengerentúli vetődött, református vallású véreinknek lelkesítő állomásokkal szervezve, templomokat, iskolákat építve számukra, elhatározta legközelebb, hogy két képviselőt küld Magyarországra, hogy ezek a református egyház konventjével tanácskozzanak, — utat, módot találjanak arra, hogy az amerikai magyar reformátusság egyházi életében dúló szegénytelen harcoknak, viszálykodásoknak vége vessék, s a két egyházi közösség is, egymást megértve, harmonikusan és szisztematikusan végezze az amerikai magyarok között a hitélet építésének munkáját.

A küldöttek egyike Rev. dr. James Cood, theol. tanár, neves egyházteremtész s az amerikai egyet. ref. egyház ezidőszerű elnöke, a másik képviselő pedig Rev. dr. Land, newyorki kikötői lelkész.

Az egyházi küldöttek magukkal hozzák az amerikai református egyház missziói főtanácsának memorandumát, mely az ugynevezett kooperatív munkálkodás alaptervezetét foglalja magában. Dr. Cood alelnöke az egész világ reformátusait magában foglaló Református Világszövetségnek s Magyarországon is jól ismert egyéniség, amennyiben hazánkban már több ízben megfordult és állandó összeköttetést tart fenn a budapesti és a debreczeni református theologia egyes tanáraival. A kiváló egyházi tudós jelenleg Genfben, Cáv'n templomában tart angol nyelvű stentiszleteket és Genfből jön át hazánkba. Az illusztris vendégek hosszabb ideig fognak tartózkodni Budapesten, érintkezve irányadó körökkel s tanulmányozva a magyar református egyházi életet is.

Az amerikai Református Egyház összesen 22 magyar egyházat alapított Amerikában és az e célra hozott áldozatainak végösszege felülhaladja az 1 millió koronát. Mindenestre óhajandó, hogy a küldöttek elérjék azt a nemes célt, melynek érdekében fáradoznak, s az oly régóta és sajnósan nélkülözött béke és egyetértés visszatérjen az amerikai magyar református egyházak és gyülekezetek körébe. Ez pedig csakis úgy történhetik meg, ha első sorban az egyházi közösségek, tengeren innen és tengerentúl, közös egyetértéssel intézik missziói egyházai ügyeit.

A szerkesztőért felelős Volth György

4.

Apró hirdetések.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, aszalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre, Paplan és flanel takarók, férfi és női felőtők, kész férfi, női öltönyre vagy tükör, kék és butor, a mai naptól fogva egy olcsón lesz eldől, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabehatást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanott órajavítások legolcsóbban eszközöltenek.

BUTOROKAT könyvberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berecz-utca.

Kisobb különbejáratu butorozott szoba villanyvilágítással olcsón kiadó. Darabos-utca 7. a háztulajdonosnál.

Schampán ruhás fiatalember, ki vasárnap este azon bájos kis hölgyet órák hosszáig át nézte, kéri, ismeretség lehetséges-e. Válasza kiadóba «Hü fehér rózsá» jeligére.

Tisztviselőnek ajánlkozik egy több nyelvet beszélő urasszony. Irodai teendőkből és gépirásban jártas. Cím a kiadóban.

Ludaser János

női, pipero csipke és rövidaru káplete (Városház épület)

Szalag, csipke, kezyü, ritikál, arcfátyol, harisnya és

párisi ujdonságokban.

Szliács aczélfürdő
Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdus vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó forrás belső használatra. Idény május hó 15-től szeptember hó 30-ig. Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, háterincz és idegbajok bérutás ellen, átszenvedett betegség és erős munk után. Mint fürdőorvos Dr. NÁDOSSY ISTVÁN hív. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, Szekről Oderbergen át 5 óra délről Budapestén át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust, utazás valamint lakás árkedvezményről az elő- és utóidényben stb. az Fürdőigazgatóság, Szliácson (Zolyom-megye).

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETELLEN TARTÓSSÁGÚ

Mindenütt kapható.

Vezérképviselő:

Hermann és Hirsch, Wien, VII.

HIDVEGER ANTAL foglalkozik az összes bankügyletekkel
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz. TELEFON 416. szám.

Horovitz Zsigmond modern nyomdája

Alapított 1901-ben. **DEBRECZEN, Darabos-utca 7.** Alapított 1901-ben.

Olvassa az **„UJ DEBRECZEN”** független politikai napilapot.

Hirdessen az **„UJ DEBRECZEN”** független politikai napilapban.

Villamos üzemre berendezett nyomdájában készít: mindennemű irodalmi művet, folyóiratot, kereskedelmi és ügyvédi nyomtatványt, üzleti könyvet, névjegyet, esketési, eljegyzési, gyülezi és bál meghívót, röplapot, feltűnő falragaszt, üzleti körlevelet, árjegyzéket, részvényt, gyászjelentést, ugyszintén bármilyen könyvnyomdai munkát szolid árban, gyorsan s a legmodernebb kivitelben.

AZ „UJ DEBRECZEN” független politikai napilap kiadóhivatala.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában Debreczen, Darabos-utca 7. Typograph szedőgépen szedve.